

Administrationen kan derfor ikke begrænse antallet af feriedage, der kan ydes kompensation for. Den kan heller ikke stille yderligere betingelser, bl.a. af proceduremæssig art, der kan ophæve den vedtægtsmæssige ret til en godtgørelse for den del af den årlige ferie, som en tjenestemand af tjenstlige grunde ikke har brugt på tidspunktet for sin fratræden af tjenesten. Et ufravigeligt

krav om, at der skal fremlægges en skriftlig erklæring fra den pågældendes overordnede om de tjenstlige hensyn, der begrundet afvisningen af en af tjenestemanden indgivet ferieansøgning, kan navnlig ikke anerkendes, idet kravet automatisk forhindrer tjenestemanden i ved alle midler at bevise, at han har kumuleret ferie af tjenstlige grunde.

RETTENS DOM (Tredje Afdeling)
10. juli 1992 *

I sag T-66/91,

Francesco Pasetti Bombardella ved advokat Albert Wildgen, og med valgt adresse i Luxembourg på dennes kontor, 6, rue Sainte Zithe,

sagsøger,

mod

Europa-Parlamentet ved juridisk konsulent Jorge Campinos, og under den mundtlige forhandling ved François Vainker, Den Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede, bistået af advokat Hugo Vandenberghe, Bruxelles, og med valgt adresse i Luxembourg hos Parlamentets Generalsekretariat, Kirchberg,

sagsøgt,

angående fastsættelsen af den årlige ferie, som sagsøgeren ikke har taget ved sin pensionering,

* Processprog: fransk.

har

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS
(Tredje Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, B. Vesterdorf, samt dommerne A. Saggio og J. Biancarelli,

justitssekretær: fuldmægtig B. Pastor,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter mundtlig forhandling den 24. juni 1992,

afsagt følgende

Dom

Faktiske omstændigheder og retsforhandlinger

- 1 Sagsøgeren, der er tidligere generaldirektør og juridisk rådgiver ved Europa-Parlamentet, fik bevilget pension den 31. december 1989 efter 37 års tjeneste ved denne institution.
- 2 Parlamentet betalte ham den 14. marts 1990 et nettobeløb på 452 599 BFR som kompensation for 30 dages ferie, han ikke havde taget. Den 11. december samme år anmodede sagsøgeren om en opgørelse over hele den årlige ferie, han ikke havde taget. Han fik tilsendt opgørelsen ved skrivelse af 14. januar 1991. Det fremgik heraf, at han ikke havde taget 56,5 dages ferie, og at 34 heraf henhørte under hans ferieret for 1989. Det fremgik endvidere heraf udtrykkeligt, at han skulle have udbetalt en økonomisk kompensation for 30 dages ikke brugt ferie, hvilket svarer til »de maksimumrettigheder, der kunne erhverves i 1989 ifølge vedlagte notat af 8. december 1989 fra generalsekretæren«. Efterfølgende meddelte administrationen ved skrivelse af 15. februar 1991 sagsøgeren, at opgørelsen ved en fejl henviste til notatet af 8. december 1989 i stedet for notatet af 1. august 1989, hvoraf der i øvrigt var tilgået ham en genpart sammen med opgørelsen.

3 Det notat, som ovennævnte opgørelse byggede på, havde Parlamentets generalsekretær, Vinci, den 1. august 1989 tilsendt Pasetti Bombardella i dennes egenskab af juridisk rådgiver, generaldirektørerne og edb-direktøren samt generalsekretærene for Parlamentets politiske grupper. Notatets punkter 1, 2, 3 og 5 var affattet som følger:

»1) Tjenestemænd og ansatte skal bestræbe sig for at udnytte deres ferierettigheder i det år, hvori rettighederne er erhvervet, og i hvert fald ikke overføre mere end de 12 dage, der automatisk kan overføres, til det følgende år.

2) Ud over disse 12 dage vil der kun blive godkendt overførsler ved fremvisning af den relevante afviste ferieansøgning ledsaget af en skriftlig erklæring fra den overordnede med angivelse af de tjenstlige hensyn, der har nødvendiggjort afvisningen.

3) Det samlede antal overførte dage må under ingen omstændigheder overstige de ferierettigheder, der er erhvervet i det forløbne år.

5) Tjenestemænd og øvrige ansatte (inkl. hjælpeansatte free-lance tolke) skal bestræbe sig på at udnytte deres ferierettigheder inden deres endelige udtræden af tjenesten. Når de udtræder endeligt af tjenesten, hvilket forudsætter, at de ikke genansættes inden to måneder, har de ret til betaling for de ikke brugte feriedage ved fremvisning af en skriftlig erklæring fra deres overordnede som fastsat i punkt 2 og inden for den i punkt 3 fastsatte grænse.«

4 I denne sag var opgørelsen af sagsøgerens ret til økonomisk kompensation for de ikke brugte feriedage blevet udarbejdet efter følgende procedure.

Den 7. november 1989 sendte direktøren for formandens kabinet følgende notat til generaldirektøren for personale, budget og finanser:

»Francesco Pasetti Bombardella er på grund af udførelsen af de ham betroede opgaver ikke i stand til at bruge alle sine feriedage inden udgangen af indeværende år.«

Efter dette notat sendte generalsekretæren den 8. december 1989 et notat til Parlamentets formand, hvori han angav, at han havde forstået notatet således, at sagsøgeren »af bydende tjenstlige grunde« var ude af stand til at holde hele sin ferie. Han foreslog at begrænse den økonomiske kompensation til et beløb svarende til 30 ikke brugte feriedage, hvilket udgjorde »det maksimum, der er fastsat i de gældende regler«, dvs. i hans ovennævnte notat af 1. august 1989. Dette notat af 8. december 1989 havde direktøren for formandens kabinet påført følgende håndskrevne bemærkning: »Jeg er enig med hr. Vinci. Da jeg underskrev notatet af 7. november, var jeg ikke klar over, at hr. Pasetti gik på pension den 31. december. J. Pons.«

- 5 Efter at sagsøgeren efter anmodning den 14. januar 1991 havde fået tilsendt opgørelsen over sine kompensationsrettigheder, som begrænsede godtgørelsen for den ikke brugte ferie til 30 dage, tilstillede han den 20. februar 1991 generalsekretæren en skrivelse med anmodning om en fastsættelse af samtlige de feriedage, han ikke havde taget, før han forlod Parlamentet. Han gjorde i det væsentlige gældende, at det alene var af tjenstlige årsager, han havde været forhindret i at bruge hele sin årlige ferie, og at administrationen ikke kunne ophæve hans erhvervede rettigheder ved hans pensionering. Ved skrivelse af 10. maj 1991 til generalsekretæren meddelte sagsøgeren, at ovennævnte skrivelse af 20. februar 1991 skulle betragtes som en klage i henhold til artikel 90, stk. 2, i vedtægten for tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber (herefter benævnt »vedtægten«).
- 6 Som følge af Rettens dom af 26. september 1990 (sag T-139/89, Virgili-Schettini mod Parlamentet, Sml. II, s. 535, summarisk offentliggørelse) vedtog de kompetente tjenester den 3. juni 1991 en udgiftsanvisning omfattende en ordre om at

betale sagsøgeren et bruttobeløb på 497 974 BFR, som skulle kompensere for 26,5 ikke brugte feriedage. Finansinspektøren afviste den 6. september 1991 at påtage denne anvisning. Begrundelsen var dels, at betalingsordren ikke var i overensstemmelse med de interne regler om gennemførelsen af Parlamentets budget, og dels, at princippet om forsvarlig økonomisk forvaltning var tilsidesat.

7 I øvrigt rundsendte generaldirektøren for personale, budget og finanser den 3. juni 1991 en meddelelse til personalet, hvori det hed: »Vedtægten fastsætter ikke nogen grænse for retten til at overføre ikke brugte feriedage eller for ved endelig udtræden af tjenesten at modtage betaling herfor. Men en overførsel ud over de 12 dage, der automatisk kan overføres, forudsætter, at ferien ikke har kunnet holdes på grund af tjenstlige hensyn.« I meddelelsen hedder det videre, at »overførsler ikke længere godkendes på grundlag af en simpel attest for, at de skyldes tjenstlige hensyn. Der skal fremtidig fremvises flere afviste ferieansøgninger, der er indgivet i løbet af året, med nøje angivelse af grundene til afvisningerne«.

8 Da sagsøgeren ikke fik noget udtrykkeligt svar fra administrationen på sin ovennævnte klage, har han ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 17. september 1991 krævet annullation af ovennævnte opgørelse af 14. januar 1991 af sine kompensationsrettigheder. Den skriftlige forhandling er forløbet forskriftsmæssigt. Retten har stillet den sagsøgte institution en række spørgsmål for at få fastslået, hvornår sagsøgeren første gang fik meddelelse om den anfægtede afgørelse. Som svar på spørgsmålet om, hvorvidt der eventuelt kunne fremlægges en lønseddel, har Parlamentet anført, at udbetalingen af en økonomisk kompensation for 30 ikke brugte feriedage fandt sted i marts 1990, og at »denne overførsel, så vidt [Parlamentet] vidste, ikke var ledsaget af noget andet dokument« end følgende meddelelse på overførselsbilaget: »Vederlag 90/03 valør 14.3.1990«. Med hensyn til, hvornår sagsøgeren for første gang fik tilstillet opgørelsen over sine ikke brugte feriedage, har Parlamentet erklæret, at det »ikke kunne sige nøjagtigt, hvornår den blev fremsendt«. Parlamentet har tilføjet, at det formentlig skete i sidste kvartal af 1990. På grundlag af den refererende dommers rapport har Retten i henhold til procesreglementets artikel 53 besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisoptagelse. Parterne fremsatte deres mundtlige indlæg den 24. juni 1992.

Parternes påstande -

9 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

- Parlamentet tilpligtes at betale ham et beløb som kompensation for 26,5 dages ferie, som han havde ret til fra pensioneringsdatoen den 31. december 1989, samt renter af dette beløb fra samme dato.
- Parlamentet betaler sagens omkostninger.

Sagsøgte har nedlagt følgende påstande:

- Frifindelse.
- Sagsøgeren betaler sagens omkostninger.

Parternes anbringender og argumenter

- 10 Sagsøgeren har til støtte for sit anbringende påberåbt sig tilsidesættelse af artikel 4, stk. 2, i vedtægtens bilag V, hvori det hedder: »Har en tjenestemand ved fratræden af tjenesten kun taget en del af sin årlige ferie, får han som kompensation for hver af de feriedage, han ikke har brugt, et beløb svarende til en tredivtedel af månedslønnen på fratrædelsestidspunktet.« Sagsøgeren har gjort gældende, at den anfægtede afgørelse ved at begrænse den økonomiske kompensation for ikke brugte feriedage til 30 er i strid med vedtægtsbestemmelserne, således som de er fortolket bl.a. i Rettens ovennævnte dom af 26. september 1990, Virgili-Schettini mod Parlamentet.

- 11 Sagsøgeren har herved anført, at det er ubestridt, at det er tjenstlige hensyn, der har forhindret ham i at bruge hele sin årlige ferie inden pensioneringen. Han har herved henvist til notatet af 7. november 1989 fra direktøren for parlamentsformandens kabinet, hvori det hedder, at Pasetti Bombardella på grund af udførelsen af de ham betroede opgaver ikke vil kunne bruge alle sine feriedage inden udgangen af 1989. Han har fremhævet, at kabinetsdirektøren havde kompetence til at godkende overførslen af feriedage, »da administrationen og generalsekretæren såvel i Parlamentet som i de øvrige institutioner betragter ham ... som formandens alter ego. Faktisk er det ham og ikke formanden, der har givet svaret«. I øvrigt havde generalsekretæren i sit notat af 8. december 1989 til formanden, der fulgte efter ovennævnte notat fra kabinetsdirektøren, erkendt, at Pasetti Bombardella »på grund af bydende tjenstlige hensyn ikke kunne bruge alle sine feriedage«. At kabinetsdirektøren på dette tidspunkt ikke var underrettet om sagsøgerens snarlige pensionering var irrelevant for det forhold, at der forelå tjenstlige grunde, der begrundede overførslen af feriedage. For så vidt angår den påståede forsinkede godkendelse af overførslen af ovennævnte feriedage har sagsøgeren anført, at tjenstlige hensyn kan vurderes af administrationen på et hvilket som helst tidspunkt, jf. Rettens ovennævnte dom af 26. september 1990, Virgili-Schettini mod Parlamentet, præmis 26.

Sagsøgeren har endvidere under den mundtlige forhandling fremhævet, at det ikke kan kræves, at en juridisk rådgiver uden for tjenstegrupperne skal dokumentere, at hans overordnede udtrykkeligt har nægtet ham ferie af tjenstlige grunde. Ovennævnte notat fra direktøren for parlamentsformandens kabinet må således være tilstrækkeligt bevis.

- 12 Endvidere har sagsøgeren anmodet Retten om at betragte visse af sagsørgtes anbringender som »ærekrænkende« og slette dem fra akterne. Sagsøgeren tænker her på følgende bemærkninger:

— i punkt 25 i svarskriftet: »endog uden at tage hensyn til de loyalitets- og tillidsprincipper, der er en forudsætning for et godt forhold mellem administrationen og tjenestemændene«

— i punkt 29: »Endelig har sagsøgte til støtte for sine påstande og som generel konklusion påberåbt sig det almindelige princip: 'nemo auditur propriam turpitudinem allegans'«

— samt visse af den interne inspektørs påstande.

- 13 Parlamentet har for sit vedkommende hævdet, at det klart fremgår af artikel 4 i vedtægtens bilag V, hvori overførslen af ferie til det følgende år af grunde, der ikke kan betegnes som tjenstlige, begrænses til 12 dage, sammenholdt med vedtægtens artikel 57, hvori antallet af årlige feriedage er fastsat, at princippet om, at hele den årlige ferie skal afholdes i årets løb, dog med mulighed for at overføre 12 dage, udgør både en ret og en pligt for hver enkelt tjenestemand. Ifølge Parlamentet er det alene, såfremt tjenestemanden får afvist en ferieansøgning, der er indgivet i rette tid, af tjenstlige grunde og mod sin vilje, at vedtægten giver mulighed for udbetaling af en økonomisk kompensation på tidspunktet for pensioneringen. I denne forbindelse var det i punkt 2 i notatet af 1. august 1988 angivet, hvilken fremgangsmåde der skulle følges for at få godkendt en overførsel af feriedage.
- 14 I den foreliggende sag finder Parlamentet ikke, at denne fremgangsmåde er fulgt. Parlamentet har i det væsentlige gjort gældende, at den afgørelse af 7. november 1989, på hvilken sagsøgeren baserer sin ret til økonomisk kompensation for 56,5 ikke brugte feriedage, ikke er behørigt vedtaget. Det har til støtte for denne påstand påberåbt sig fire anbringender om henholdsvis manglende kompetence hos notatets forfatter, sagsøgerens uafhængighed i forvaltningsanliggender, hans pligt til at underrette direktøren for formandens kabinet om sin snarlige pensionering samt om de alvorlige økonomiske konsekvenser af hans ansøgning om overførsel af feriedage, og endelig om den for sene indgivelse af denne ansøgning.
- 15 Parlamentet har for det første gjort gældende, at da direktøren for formandens kabinet ikke var bemyndiget til at godkende overførslen af ikke brugte feriedage, havde han ikke kompetence til at gøre dette. Parlamentet har påstået, at sagsøgeren refererede direkte til formanden og befandt sig i den administrative situation, der gjaldt for tjenestemænd uden for tjenestegrupperne, således som Parlamentets præsidium havde besluttet på mødet den 10. september 1985.

I denne forbindelse har Parlamentet anført, at det i praksis er formanden, der i 1987 og 1988 har godkendt overførslen af ikke brugte feriedage. Endvidere var det formanden, der underskrev de månedlige oversigter over sagsøgerens tjenesterejser i 1988 og 1989 i medfør af et notat af 6. februar 1986 fra generaldirektøren for personale, hvori det hed, at en månedlig oversigt over sagsøgerens udgifter til tjenesterejser skulle påtegnes af formanden. Det fremgår således, at direktøren for formandens kabinet aldrig har grebet ind i afgørelser om godkendelse af enten overførsel af feriedage eller ordrer om tjenesterejser før sit notat af 7. november 1989. Endvidere er det praksis, at direktøren for formandens kabinet, når han videreformidler en af formandens afgørelser, i hånden påfører ordene »godkendt af formanden« nederst på siden og skriver under. Under disse omstændigheder finder Parlamentet, at sagsøgeren, som ikke kunne være uvidende om kabinetsdirektørens manglende kompetence på området, ikke kan påberåbe sig ovennævnte notat af 7. november 1989.

- 16 Parlamentet har for det andet gjort gældende, at sagsøgeren meget selvstændigt kunne tilrettelægge sit arbejde, hvilket betød, at han for at bruge sine feriedage kunne have delegeret sine beføjelser til et eller flere medlemmer af tjenesten, som arbejdede under hans ansvar, og som var bemyndiget til at modtage sådanne beføjelser.
- 17 Parlamentet har for det tredje gjort gældende, at sagsøgeren på tidspunktet for forelæggelsen af ovennævnte notat af 7. november 1989 i betragtning af de loyalitets- og tillidsprincipper, der er en forudsætning for et godt forhold mellem administrationen og tjenestemændene, jf. Domstolens dom af 19. april 1988 (forenede sager 175/86 og 209/86, M. mod Rådet, Sml. s. 1891, præmis 21), burde have underrettet direktøren for formandens kabinet om, at han gik på pension pr. 1. januar 1990, og om de økonomiske følger af ovennævnte notat af 7. november 1989, der kunne medføre en budgetudgift på ca. 1 055 000 BFR. Parlamentet finder, at disse oplysninger kunne have ført til en ny vurdering af de tjenstlige grunde, der begrundede overførslen af ikke brugte feriedage.
- 18 Parlamentet har for det fjerde foreholdt sagsøgeren, at denne indgav ansøgning om overførsel på 56,5 dage på et tidspunkt, hvor der kun var tredive arbejdsdage tilbage inden hans pensionering. Det fremgår af de grunde, der ligger bag ovennævnte

artikel 4 i vedtægtens bilag V, af reglerne for god forvaltning samt af ovennævnte loyalitets- og tillidsprincip, at sådanne ansøgninger skal indgives tilstrækkeligt tidligt til, at den kompetente myndighed kan afvise dem. I denne forbindelse er sagsøgerens argument, som bygger på ovennævnte dom af 26. september 1990 (sag T-139/89, Virgili-Schettini), irrelevant, for så vidt det vedrører beviset for, at overførslen var begrundet i tjenstlige hensyn, og ikke datoen for anmodningen om at få anerkendt denne begrundelse. Under disse omstændigheder har Parlamentet konkluderet, at »nemo auditur«-princippet, som Domstolen har bekræftet i sin dom af 13. juli 1972 (sag 90/71, Bernardi mod Parlamentet, Rec. s. 603, præmis 10), bevirker, at notatet af 7. november 1989 ikke har retsvirkning.

- 19 I øvrigt bemærkes, at som svar på et spørgsmål fra Retten under den mundtlige forhandling om, hvorfor Parlamentet, som for Retten har bestridt, at sagsøgeren havde ret til godtgørelse for 56,5 feriedage med den begrundelse, at de i punkt 2 i notatet af 1. august 1989 anførte processuelle betingelser ikke var opfyldt af sagsøgeren, alligevel havde indrømmet denne en delvis økonomisk kompensation for 30 dage, har Parlamentet erklæret, at den foreliggende sag vedrører de 26,5 dage, der endnu ikke var godtgjort, men at sagsøgte på grundlag af den dom, der vil blive afsagt i sagen, kunne blive nødt til at undersøge hensigtsmæssigheden af at tilbageøse den fejlagtigt udbetalte del af den økonomiske kompensation, der allerede var udbetalt til sagsøgeren.

Rettens bemærkninger

- 20 Retten fastslår indledningsvis, at sagsøgerens krav om slettelse af visse af sagsøgtes anbringender, som hævdes at være »ærekrænkende«, fra sagens akter, ikke er begrundet. Ved dette krav kritiserer sagsøgeren Parlamentet for i forbindelse med sine anbringender at påberåbe sig visse argumenter, der bygger på retlige principper, som f.eks. om, at forholdet mellem administration og tjenestemænd skal være præget af loyalitet og tillid, eller om »nemo auditur«, som sagsøgte kunne have gendrevet med retlige og faktiske argumenter såvel i sine skriftlige indlæg som under den mundtlige forhandling. I øvrigt har sagsøgeren ikke præcist angivet, hvilke andre anbringender der efter hans mening er ærekrænkende eller har karakter af bagvaskelse. På denne baggrund kan ovennævnte krav ikke tages til følge.

- 21 Hvad angår administrationens afvisning af at yde økonomisk kompensation ud over 30 dage for den del af ferien, der ikke var brugt af sagsøgeren på pensioneringstidspunktet, tilkommer det Retten inden for rammerne af sin fulde prøvelsesret at undersøge, om der bør gives sagsøgeren medhold i hans påstande om, at Parlamentet tilpligtes at godtgøre ham alle de ikke brugte feriedage.
- 22 Det bemærkes først, at det i artikel 4, stk. 1, i vedtægtens bilag V hedder: »Hvis en tjenestemand ved det løbende kalenderårs udgang kun har taget en del af sin årlige ferie af grunde, der ikke kan betegnes som tjenstlige, kan overførslen af ferie til det følgende år ikke overstige 12 feriedage.« I samme artikels stk. 2 hedder det: »Har en tjenestemand ved fratræden fra tjenesten kun taget en del af sin årlige ferie, får han som kompensation for hver af de feriedage, han ikke har brugt, et beløb svarende til en tredivedel af månedslønnen på fratrædelsestidspunktet«.
- 23 Det må således fastslås, at det i ovennævnte vedtægtsbestemmelser klart og uden nogen begrænsninger er fastsat, at der skal udbetales en økonomisk kompensation for hele den del af den årlige ferie, der ikke er taget af tjenstlige grunde. Den eneste betingelse for, at der i henhold til ovennævnte bestemmelser i vedtægtens bilag V, sammenholdt med vedtægtens artikel 57, på pensioneringstidspunktet kan indrømmes ret til en økonomisk kompensation, der går ud over 12 ikke brugte feriedage, er, at kumuleringen af ikke brugte årlige feriedage beror på tjenstlige grunde.
- 24 Under disse omstændigheder kan administrationen ikke begrænse godtgørelsen for feriedage, der af tjenstlige grunde ikke er brugt, til 30 dage, hvilket sagsøgte i øvrigt udtrykkeligt har erkendt under den mundtlige forhandling. Administrationen kan heller ikke stille yderligere betingelser, bl.a. af proceduremæssig art, der kan ophæve den vedtægtsmæssige ret til en godtgørelse af den del af den årlige ferie, som en tjenestemand af tjenstlige grunde ikke har taget på tidspunktet for sin fratræden af tjenesten.

- 25 I den foreliggende sag finder Retten, at de af Parlamentet for Retten påberåbte betingelser, som ifølge punkt 2 i ovennævnte notat af 1. august 1989 skal være opfyldt med henblik på overførsel af årlig ferie, indebærer en tilsidesættelse af de i artikel 4, stk. 1 og 2, i bilag V fastsatte rettigheder. Det i ovennævnte notat af 1. august 1989 ufravigelige krav om, at der skal fremlægges en skriftlig erklæring fra den overordnede om de tjenstlige hensyn, der begrunder afvisningen af en af tjenstemanden indgivet ferieansøgning, kan ikke anerkendes, idet kravet automatisk forhindrer tjenstemanden i ved alle midler at bevise, at han har kumuleret ferie af tjenstlige grunde.
- 26 Ulovligheden af sådanne restriktive betingelser er udtrykkeligt bekræftet i retspraksis. Retten har nemlig i sin ovennævnte dom af 26. september 1990 i Virgili-Schettini-sagen, præmis 26, statueret, at »de relevante bestemmelser ikke præciserer, på hvilken måde og på hvilket tidspunkt det skal godtgøres, at der foreligger grunde, som kan betegnes som tjenstlige. Der findes heller ikke nogen bestemmelse, hvorefter der kræves forudgående tilladelse eller fastsættes en lignende procedure«. Denne dom er efter appel blevet stadfæstet af Domstolen, som har udtalt, at »selv om institutionerne på grundlag af den kompetence, der er tilkendt dem, for at de kan organisere sig internt, kan indføre en intern procedure i ferieanliggender, kan en sådan procedure ikke afskære tjenstemanden fra den ret, han har til ved ethvert middel at bevise, at han har kumuleret ferie af grunde, der må betegnes som tjenstlige« (Domstolens dom af 5.11.1991, sag C-348/90 P, Parlamentet mod Virgili-Schettini, Sml. I, s. 5211, præmis 11).
- 27 Det fremgår heraf, at retten til økonomisk kompensation for 56,5 ikke brugte feriedage i den foreliggende sag udelukkende er betinget af, at sagsøgeren af tjenstlige grunde har været afskåret fra at tage den årlige ferie, der tilkommer ham.
- 28 I denne forbindelse fremgår det klart af sagens akter, at sagsøgte på intet tidspunkt har bestridt, at der forelå tjenstlige grunde til, at sagsøgeren ikke havde taget hele sin årlige ferie før pensioneringen. Sagsøgte har i øvrigt udtrykkeligt bekræftet

dette under den mundtlige forhandling. Det følger heraf, at den betingelse, der giver ret til udbetaling af en økonomisk kompensation, er opfyldt, for så vidt angår de 56,5 feriedage, der ikke var brugt inden sagsøgerens endelige fratræden af tjenesten, hvorfor det ikke er nødvendigt at undersøge, om overførslen af denne ferie i forvejen var godkendt af hans overordnede i 1989. Parlamentet kan nemlig ikke påberåbe sig en påstået mangel på en sådan forudgående godkendelse som begrundelse for sin afvisning af at godtgøre den ferie, der ikke var taget af sagsøgeren af bydende tjenstlige grunde, når Parlamentet selv erkender, der at faktisk forelå sådanne grunde i den foreliggende sag.

- 29 Da Retten i denne sag har fuld prøvelsesret, bør afgørelsen af 14. januar 1991 således omstødes, for så vidt som den er i strid med sagsøgerens ovennævnte retigheder, og Parlamentet dømmes til at betale ham en økonomisk kompensation for de 26,5 ikke brugte feriedage, der endnu ikke er godtgjort, og som han havde ret til, da han gik på pension.
- 30 For så vidt angår sagsøgerens krav om tilkendelse af morarenter skal Retten påpege, at ved afgørelsen af, om der foreligger en forsinkelse, og om forsinkelsen er uberettiget, skal der tages hensyn til, at institutionerne har behov for en på baggrund af omstændighederne og sagens udviklede karakter rimelig frist til at træffe deres afgørelser (jf. Rettens domme af 26.2.1992, sag T-16/89, Herkenrath m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 275, præmis 38, og de forenede sager T-17/89, T-21/89 og T-25/89, Brazzelli Lualdi m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 293, præmis 37).
- 31 I den foreliggende sag bør Parlamentet dømmes til at betale morarenter med 8% om året fra 14. marts 1990, hvor sagsøgte inden for en rimelig frist delvis har godtgjort de feriedage, sagsøgeren ikke havde brugt på tidspunktet for sin endelige fratræden af tjenesten, den 31. december 1989.

Sagens omkostninger

- ³² Ifølge procesreglementets artikel 87, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Sagsøgte har tabt sagen og pålægges derfor at betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RET TEN (Tredje Afdeling)

- 1) Europa-Parlamentets afgørelse af 14. januar 1991 annulleres, for så vidt kompensationen for den årlige ferie, sagsøgeren ikke havde taget ved sin fratræden af tjenesten, herved begrænses til 30 dage.
- 2) Europa-Parlamentet betaler sagsøgeren en økonomisk kompensation svarende til de 26,5 ikke brugte og endnu ikke godtgjorte feriedage. Kompensationens størrelse fastsættes i henhold til artikel 4, stk. 2, i vedtægtens bilag V, og forrentes med morarenter 8% p.a. fra den 14. marts 1990.
- 3) Europa-Parlamentet betaler sagens omkostninger.

Vesterdorf

Saggio

Biancarelli

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 10. juli 1992.

H. Jung

Justitssekretær

B. Vesterdorf

Afdelingsformand